

Kongress

Västsvensk arkeologidag, 9 februari 2005, Arkeologiska institutionen, Göteborgs Universitet

Jag får allt oftare ett intryck av att Riksantikvarieämbetets centrala kontor spelar en mera marginell roll än förr. Raå har på ett nästan demonstrativt sätt släppt sin roll som central samordnare av svensk arkeologi. Lite tillspetsat kan man hävda att projektet Uppdragsarkeologi och forskning var en sista dödsryckning. Nu verkar Raå istället i bakgrunden genom att skjuta till lite medel till diverse externa projekt och arrangemang. Just projektet Uppdragsarkeologi och forskning har haft stor betydelse för den årligt återkommande Västsvensk arkeologidag. Detta regionala möte initierades av den Raå-finansierade forskningskoordinatören i Västsverige, Tore Artelius. Tanken var att skapa en mötesplats för aktuell information från regionen. Ett syfte var även att arkeologistuderande skulle få möjlighet att möta yrkesverkamma inom arkeologin och kulturmiljövården. Den första västsvenska arkeologidagen gick av stapeln vårvintern 1997. Därefter har traditionen inte brutits. Möjligen kan en viss avvikelse noteras år 2002 då dagen arrangerades på Bohusläns museum istället för den antikvariskt neutrala mark universitetet trots allt utgör.

Den nionde västsvenska arkeologidagen samlade besökare från en bred västsvensk region. Museerna i Västergötland, Bohuslän, Halland och Jönköpings län deltog liksom arkeologer från Göteborgs stadsmuseum. Jag såg också de flesta av de arkeologiska handläggarna från länsstyrelsen i Västra Götalandsregionens Göteborgskontor. Universitetet var väl representerat såväl på lärar- som studentnivå. Inalles bör det varit närmare 100 besökare, vilket är ungefär vad den aktuella salen rymmer.

Schemat för dagen var digert. Presentationerna hade vardera 30 minuter till sitt förflöende och var totalt 14 till antalet. Av naturliga skäl tunnades publiken ut mot slutet. Ett (med-

vetet?) tema som löpte genom flera av presentationerna var arkeologins relation till allmänheten. Det rörde sig om mer övergripande förmedlingsstudier, presentationer av publika insatser i samband med exploateringsarkeologiska infrastrukturprojekt, hur storfiler från Hollywood hänger samman med arkeologiska data samt hur lokalt intresse kan driva fram anslagsfinansierade undersökningar. Att jag väljer ordet anslagsfinansierad undersökning istället för forskningsgrävning beror på att jag betraktar även exploateringsgrävningar som ett viktigt led i en forskningsprocess. Med ett sådant synsätt är det framför allt finansieringen som skiljer. En exploateringsarkeologi utan forskning skulle enligt mitt synsätt vara fullständigt omotiverad. Genom att, som på Västsvensk arkeologidag, ge plats för presentation av exploateringsundersökningar i en universitetsmiljö demonstreras att undersökningarna skall betraktas som forskning.

Ett andra tema kan sägas vara stenålderns lämningar. Eftersom dagen behandlade Västsverige var dessa relationer till strandlinjen ett slags undertema. Överlag handlade få presentationer om platser och insatser som skett längre än någon mil från havet. Frågan är om västsvensk arkeologi för dagens arkeologer är det samma som kustarkeologi?

En sak som man efter dagen kan fundera på är vad som definieras som västsvenskt. Denna dag rymde såväl resultat från Västsverige som presentationer av projekt på andra sidan jorden utförda av arkeologer med Västsverige som bas.

I mitt tycke togs det upp två särskilt viktiga frågor. Den första gällde hur man förmedlar utan att fördumma. Den andra gällde de skillnader som råder mellan olika regioner inom den antikvariska sektorn. En rådande uppfattning är att exempelvis Mälardalens undersök-

ningar får kosta mer per undersökt kvadratmeter än undersökningar längre från den centrala myndigheten. Skillnaderna olika regioner emellan behöver definitivt belysas och analyseras källkritiskt såväl ur kostnads- som ambitions- och kunskapsproduktionshänseende. Lägre (pressade?) kostnadsnivåer kan vara en av flera faktorer som gör att »konkurrens» i princip saknas i Västsverige. Uppgiften att undersöka detta överlåter jag till någon annan.

Förhandsinformation om Västsvensk arkeo-

logidag har man de senaste åren funnit på <http://www.hum.gu.se/ark/> under rubriken »Aktuellt». Den brukar läggas upp omkring årsskiftet.

Leif Häggström

Jönköpings läns museum

Box 2133

SE-550 06 Jönköping

leif.haggstrom@jkpglm.se